VANTAA

Vantaan kaupungin tulvaohje

Asukkaiden ja omaisuuden suojaaminen tulva-vaara-alueilla Vantaalla

Vantaan kaupungin tulvaohje

Viimeisten kymmenen vuoden aikana tulvat ovat lisääntyneet Keski-Euroopassa ja ne ovat myös aiheuttaneet aiempaa useammin suuria vahinkoja. Rankkasateista johtuvat hulevesitulvat ovat lisääntyneet myös Vantaan alueella ja lumen sulamisesta voi edelleen aiheutua suuria kevättulvia. Ilmastonmuutoksen arvioidaan pahentavan sekä hulevesitulvia että vesistöjen kesä- ja syystulvia. Tämä yleisohje käsittelee tulviin varautumista sekä toimintaa tulvatilanteessa.

Asukkaan vastuulla on suojella itseään ja omaisuuttaan omilla toimillaan. Jokaisen velvollisuutena on ilmoittaa tulvasta tai sen uhasta vaarassa oleville, tehdä hätäilmoitus ja ryhtyä kykynsä mukaan pelastustoimenpiteisiin.

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta, kun tulipalo, muu onnettomuus tai niiden uhka vaatii kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden sekä omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi. Ihmisen henkeen ja terveyteen kohdistuvat tehtävät hoidetaan ensisijaisesti. Edellytyksenä on myös, etteivät toimenpiteet ole onnettomuuden tai sen uhan kohteeksi joutuneen omin toimin hoidettavissa tai kuulu muun viranomaisen tai organisaation hoidettavaksi. (Pelastuslaki 379/ 2011 § 32).

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) vastaa tulvatilanteen kehittymisen seurannasta ja tulvavaarasta tiedottamisesta mm. pelastusviranomaisille ja muille kaupungin organisaatioille sekä asukkaille. ELY-keskus antaa lisäksi asiantuntija-apua tulvantorjuntatöissä.

Vantaan kaupunki huolehtii, että tulvatilanteessa kaupungin oma toiminta jatkuu ja esim. terveysasemat, päiväkodit, koulut ja sairaalat toimivat normaalisti. Kaupunki huolehtii myös esim. vesihuollosta sekä katujen, yleisten alueiden ja omaisuutensa suojelemisesta. Kaupungin vastuulla on myös psykososiaalisen tuen järjestäminen, muun muassa tilapäinen majoitus ja kriisiapu. Sosiaali- ja kriisipäivystys toimii yhteistyössä Vantaan seurakuntien, Suomen Punaisen Ristin ja Vapaaehtoisen pelastuspalvelun kanssa.

Tulviin varautuminen

Vähintään kolmen asunnon asuinrakennuksiin sekä useimpiin julkisiin tiloihin ja työpaikkatiloihin tulee laatia pelastussuunnitelma. Suunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija tarvittaessa yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa. Pelastussuunnitelmasta tulee käydä ilmi, mitä ohjeita asukkaille ja muille henkilöille on annettava onnettomuuksien välttämiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. Tämän tulvaohjeen voi liittää kiinteistön pelastussuunnitelman osaksi.

Mieti etukäteen

- miten voit suojata rakennuksia ja muuta omaisuutta
- mitkä ovat ne kriittiset kohdat, joista vesi voi päästä rakennukseen
- mitkä sähkölaitteet ovat tulvavaarassa ja miten ne on suojattava
- mistä voit tarvittaessa hankkia pumpun veden poistamiseksi
- mihin voit tarvittaessa siirtää arvokasta omaisuutta suojaan
- mihin pysäköit auton, ettet estä pelastustoimintaa
- mitä reittiä pitkin pääset poistumaan tulva-alueelta
- voiko tulvan estää paikallisella tulvapenkereellä

Selvitä

- tulviin liittyvä vakuutusturva
- asunto-osakeyhtiön vastuuhenkilö tulvatilanteessa (vrt. muu väestönsuojelu)

Varaudu

- Varmista, että pystyt seuraamaan tiedotusvälineiden ohjeita.
- Varaudu sähkökatkoksiin esim. paristokäyttöisillä lampuilla ja muilla keinoilla lämmön, ruuan, veden jne. saamiseksi.
- Hanki tarvittaessa esim. hiekkasäkkejä ja muovia tai siirrettäviä tulvaseinämiä sekä ikkunoihin ja oviin sopivia tulvaesteitä ja tiivistysaineita.

Hulevedet ja jätevesiviemärit

- Huolehdi, että sadevesien purkureitit toimivat talon ulkopuolella.
- Tarkista säännöllisesti, että talon viemärit ja läpiviennit toimivat.
- Selvitä, onko talossa viemärien padotuskorkeuden alapuolisia tiloja.
- Suojaa viemärien padotuskorkeuden alapuoliset tilat.
- Varaa muovia lattiakaivojen peittämiseen sekä riittävästi painoja niiden päälle.
- Samoin varaa tarvikkeet, joilla estetään vesien pääsy sisälle wc:n kautta
- Asenna tarvittaessa takaiskuventtiilit, ettei jätevesi pääse viemärien kautta rakennukseen (lattiakaivot, wc-istuimet).

Tulvan noustessa

- Siirrä arvokas omaisuus turvaan.
- Siirrä kemikaalit, öljyt ja muut vaaralliset aineet pois tulvan alta.
- Siirrä sähkölaitteet (esim. öljypoltin) turvaan tai suojaa ne vedeltä.

- Asenna tulvasuojarakenteet paikoilleen.
- Suojaa ovet ja ikkunat ja muut matalalla olevat aukot.
- Eristä tarvittaessa koko rakennus.
- Aseta lattiakaivojen ja wc:n päälle muovit ja painot.
- Hanki pumppu vesien poistamiseksi sekä aggregaatti (varavoimakone).

Tulvan jälkeen

- Tarkista rakennuksen ja omaisuuden vahingot ja ota yhteys vakuutusyhtiöön.
- Kuvaa vahingot digikameralla niin, että päivämäärä ja aika näkyvät
- Hävitä pilaantuneet elintarvikkeet.
- Älä käytä sähkölaitteita ennen niiden tarkastusta.
- ryhdy mahdollisimman nopeasti kuivaamaan tiloja ja rakenteita.
- Siivoa myös tilat.

Toiminta tulvatilanteessa

- Seuraa mahdollisia tiedotuksia, hälytyksiä ja ohjeita.
- Huolehdi ihmisten sekä kotieläinten ja lemmikkien turvallisuudesta.
- Valmistaudu siirtämään lapset, vanhukset ja invalidit pois tulva-alueelta.

- Älä käytä sähkölaitteita, katkaise sähkö tarvittaessa.
- Älä käytä hissiä.
- Sulje käyttövesi.

- Älä kävele tuntemattomalla alueella tulvavedessä.
- Älä aja veden peittämää tietä tai veden peittämiin alikulkupaikkoihin.
- Vältä tulvavedessä oleskelua, koska vedessä voi olla jätevettä tai muita haitallisia aineita.

Jos tulva uhkaa välittömästi ihmisiä tai rakennuksia, soita hätänumeroon 112

- kerro sijaintisi ja pyydä apua
- hätäkeskus antaa lisäohjeita

Tulvavahinkojen korvauskäytännöt

- Vakuutusyhtiöt korvaavat tulvavahinkoja, jos rakennus on vakuutettu.
- Lisätietoja saa vakuutusyhtiöistä.

Varautuminen rankkasateista ja lumen sulamisesta johtuvaan hulevesitulvaan

- Selvitä etukäteen kiinteistön huollosta vastaava taho.
- Toimi vesistötulvan varalta annettuja ohjeita soveltaen.

- Selvitä etukäteen, syntyykö vesistä rankkasateella tulvan uhkaa
- Huolehdi hulevesikaivojen ja viemäreiden salaojajärjestelmän toimivuus
- Asenna tarvittaessa viemäreihin takaiskuventtiilit.
- Selvitä etukäteen, mihin sadevedet ja lumensulamisvedet kerääntyvät tontilla
- Selvitä, miten tontille ja rakennukseen kerääntyvä vesi on mahdollista poistaa.

- Älä tuki rajaojia ja vältä niiden putkittamista, koska ne ovat tulvan aikana tärkeitä tulvareittejä.
- Tontin sade- ja sulamisvesien asiallinen johtaminen vaatii ammattitaitoisen suunnitelman, ettei vesistä aiheudu haittaa kiinteistöille.
- Kunnosta naapurien kanssa rajaojat, jotta vesi pääsee pois niitä pitkin, jos hulevesiviemärit eivät toimi.
- Estä hulevesien pääsy kadulta tontille. Ota yhteyttä kadunpitoon.
- Älä kasaa lunta viemäreiden päälle.

Yleiskartta Vantaan tulva-alueista

Kartta on yhdistelmä Vantaan kartasta "Vantaanjoen vesistön pahimmat tulva-alueet v. 1966 kevättulvissa" sekä ympäristöhallinnon määrittämistä tulvanvaara-alueista (keskimäärin kerran 250 vuodessa toistuva tulva). Karttoja voi tarkastella internetissä: www.ymparisto.fi/tulvakartat

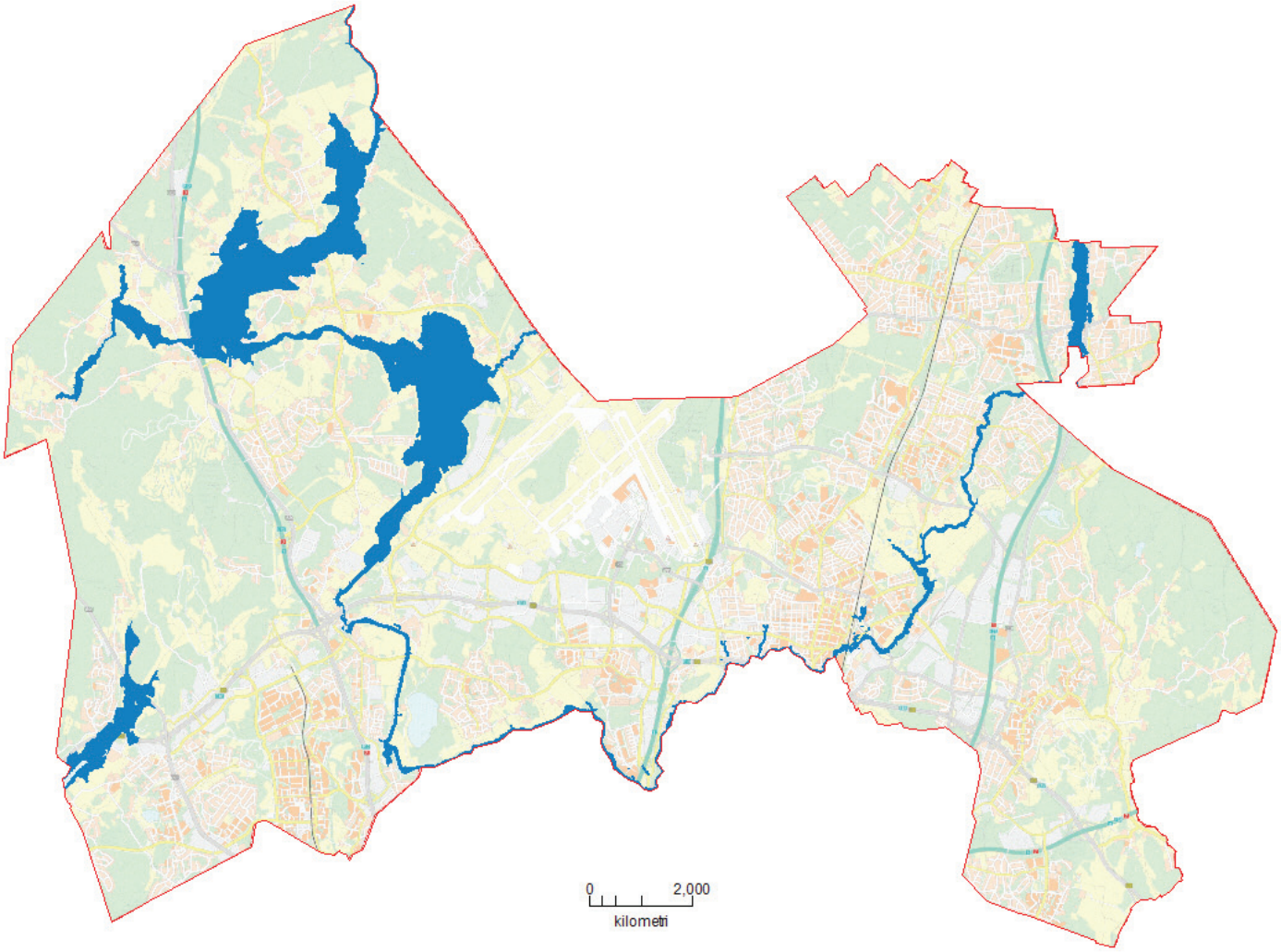

Tietoa internetin kautta		
Suomen ympäristökeskus	www.ymparisto.fi	**akuutti tulvatilanne** vesistötulva
Ilmatieteenlaitos	www.ilmatieteenlaitos.fi	**akuutti tulvatilanne** meri- tai rankkasadetulva
Tulvakarttapalvelu https://www.ymparisto.fi/tulvakartat		
Tietoa tulviin varautumisesta vesistö-, rankkasade ja meritulva	https://www.ymparisto.fi/fi-fi/vesi/tulviin_varautuminen/Miten_varaudun_tulviin_ja_mita_teen_tulvatilanteessa	

Ota yhteyttä		
Hätäkeskus	112 (hätänumero)	akuutti hätätilanne, hengenvaara, evakuointitarve, ison alueen suojaus, akuutti pumppaustarve, siirrettävät tulvasuojarakenteet
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	(09) 839 40000	keskus – ei hätänumero!
HSY vesihuolto (vikapäivystys)	(09) 1561 3000	viemäreiden tulviminen jätevesien ylivuodot
Uudenmaan ELY-keskus	0295 021 000	yleinen tulviin varautuminen, tulvavaarasta tiedottaminen
Vantaan kaupunki	(09) 839 11	puhelinkeskus
Sosiaali- ja kriisipäivystys	(09) 839 24005	välitön kriisiapu, hätämajoitus
Kadut ja puistot (ent. Kuntatekniikan keskus) ma-ke klo 8.15 -15 to 12-15, pe klo 8.15 -15	(09) 839 22242	yleisten alueiden tulvasuojaus, tulvat kaduilla ja alikuluissa, sortumat ja sortumavaarat
Kaupunkirakenne ja ympäristö (ent. rak.valvonta) ma-ke klo 8.15-15 to 12-15, pe klo 8.15-15	(09) 839 22242	tulviin varautuminen tonteilla, rakennusluvat ja hulevesien hallinta
Ympäristökeskus päivystys ma-pe klo 9-15	(09) 839 23126	tulvaveden haitta-aineet, (kemikaalit ja jätevesi), terveys- ja ympäristöriskit sekä näytteenotto

Julkaisija Vantaan kaupunki
Taitto Satu-Maaria Still

Vantaa

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kielotie 28, 01300 Vantaa
09-83911